

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Медичний інститут
Кафедра психології

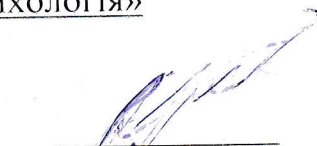





“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший
проректор
Іщенко Н.М.

“ ” 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПАТОПСИХОЛОГІЯ

Спеціальність 053«Психологія»

Розробник програми		Г.В.Васильєва
Гарант освітньої програми		В.І.Каневський
Завідувач кафедри психології		І.П. Лисенкова
Директор медичного інституту		Г.В. Грищенко
Директор ННІ ППО		Г.Л. Норд
Начальник НМВ		С.І. Шкірчак

Миколаїв – 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни		
Найменування дисципліни	Клінічна психологія та патопсихологія		
Галузь знань	05 – Соціальні та поведінкові науки		
Спеціальність	053 – Психологія		
Спеціалізація (якщо є)			
Освітня програма	Психологія		
Рівень вищої освіти	Бакалавр		
Статус дисципліни	Нормативна		
Курс навчання	4		
Навчальний рік	2020-2021		
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма	
	8	11,12	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	6 кредитів / 180 годин		
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма	
	лекції	30	10
	групові години самостійної роботи студентів	30	10
	120	160	
Відсоток аудиторного навантаження	33 %	11%	
Мова викладання	Українська		
Форма підсумкового контролю	іспит		

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: ознайомлення студентів з основними розділами клінічної психології та фундаментальними поняттями, формування уявлень про типології основних порушень психічної діяльності під впливом соматичних та психічних факторів; з основами проведення патопсихологічного дослідження, з основними патопсихологічними синдромами, з особливостями етапів патопсихологічного дослідження. Надати знання студентам про психологічні зміни при різних психічних захворюваннях, про феноменологію патопсихологічних порушень, встановити специфіку порушень основних психічних процесів. Визначити фактори, що впливають на ефективність патопсихологічного дослідження

Завдання:

- Надати основні знання про напрямки клінічної психології
- Надати основні знання про розуміння структури хвороби
- Окреслити основні підходи до діагностики психічних захворювань
- Ознайомити студентів з поняттями норми та патології
- Надати знання про специфіку порушень окремих психічних процесів
- Надати знання про патопсихологічні синдроми
- Надати знання про патопсихологічні порушення при психічних захворюваннях
- Ознайомити студентів з основними проблемами патопсихологічної діагностики та експертизи
- Ознайомити студентів зі специфікою проведення патопсихологічного дослідження
- Ознайомлення з структурою та динамікою особистості в нормі і патології
- Надати знання про сучасні діагностичні системи

Передумови вивчення дисципліни:

Курс «Клінічна психологія та патопсихологія» є одним із спеціальних курсів психологічних дисциплін, що викладається у студентів психологічних спеціальностей. Метою курсу «Клінічна психологія та патопсихологія» є ознайомлення студентів з основами проведення патопсихологічного дослідження, з основними патопсихологічними синдромами, з особливостями етапів патопсихологічного дослідження. Надати знання студентам про психологічні зміни при різних психічних захворюваннях, про феноменологію патопсихологічних порушень, встановити специфіку порушень основних психічних процесів. Визначити фактори, що впливають на ефективність патопсихологічного дослідження

Очікувані результати навчання:

В процесі вивчення дисципліни студенти повинні засвоїти основні категорії патопсихології, історичні передумови і перспективи розвитку психології, її напрями та галузі, структуру, задачі та методи науки, її міждисциплінарні зв'язки з іншими науками. Курс надає студентам

можливість отримати комплекс теоретичних знань у галузі патопсихології та оволодіти практичними навичками проведення психологічних досліджень з використанням основних методів цієї дисципліни.

В результаті вивчення дисципліни студент
має знати:

- визначення фундаментальних понять клінічної психології
- психологічні чинники в етіології та патогенезі психічних та психосоматичних розладів
- класифікацію невротичних розладів
- типологію та критерії розладів особистості
- Специфіку проведення патопсихологічного дослідження
- Патопсихологічні синдроми
- Специфіку порушення окремих психічних процесів
- Порушення при психічних захворюваннях

Уміти:

- Проводити патопсихологічне обстеження
- Здійснювати диференційну діагностику патопсихологічних порушень при психічних розладах
- Підбирати патопсихологічні методики для проведення комплексного обстеження
- Володіти навичками патопсихологічної кваліфікації порушень свідомості, сприйняття, пам'яті, мислення, емоційно – особистісної сфери при психічних захворюваннях і межових особистісних розладах.
- Оформлювати результати дослідження
- Формулювати патопсихологічне заключення

Програмні компетенції

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК9. Здатність працювати в команді.
- ЗК13. Здатність орієнтуватися у постійно змінних умовах соціального середовища та ефективно будувати гармонійні стосунки з оточенням.
- ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.
- СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).
- СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.
- СК13. Здатність знаходити ефективні рішення в нестандартних ситуаціях під час надання психологічної допомоги.

Програмні результати навчання (ПР)

- ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
- ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПР19. Застосовувати набуті знання, уміння та навички під час організації та надання психологічної та соціально-психологічної допомоги різним верствам населення, професійно орієнтуватися у теоретичних підходах та практичних напрямках сучасної психології.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Групові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ I. Теоретико-методологічні основи клінічної психології				
Блок 1. Психологія хворого				
1.	Предмет, задачі та структура клінічної психології.	1	1	6
2.	Клінічні прояви психічної норми та патології	1	1	6
3.	Феноменологічний підхід в діагностиці	2	2	7
4.	Психологія хворого. Типи реагування на хворобу.	2	2	7
5.	Фактори, що впливають на відношення до хвороби. Психопрофілактика, психогігієна. Медична етика та деонтологія.	2	2	7
6.	Психологічні особливості хворих соматичного профілю	2		7
	Контрольна робота за блоком 1.	-	2	
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2		10	10	40
МОДУЛЬ II. Патопсихологічні порушення психічних процесів				
Блок 2. Порушення когнітивних процесів та емоцій.				
7.	Предмет та завдання патопсихології.	2	2	8
8.	Патопсихологічні синдроми та діагностичні класифікації	2	2	8
9.	Розлади сприйняття та розлади пам'яті.	2	2	8
10.	Розлади мислення.	2	1	8
11.	Розлади емоційної сфери.	2	1	8
	Контрольна робота за блоком 2.		2	
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2		10	10	40
МОДУЛЬ III. Патопсихологічні розлади при різних психічних захворюваннях.				
Блок 3. Порушення психічних процесів при різних психічних захворюваннях				
12.	Патопсихологія розумової відсталості.	2	2	10
13.	Патопсихологія шизофренії.	4	2	10
14.	Патопсихологія епілепсії.	2	2	10
15.	Патопсихологія органічних розладів.	2	2	10
	Контрольна робота за блоком 3.		2	
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2		10	10	40
Всього за курсом – 180 год. Кредитів ECTS – 6.		30	30	120

Заочна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Групові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ I. Теоретико-методологічні основи клінічної психології				
Блок 1. Психологія хворого				
1	Предмет, задачі та структура клінічної психології	2	2	9
2	Клінічні прояви психічної норми та патології			9
3	Феноменологічний підхід в діагностиці			9
4	Психологія хворого. Типи реагування на хворобу.	2	2	9
5	Фактори, що впливають на відношення до хвороби. Психопрофілактика, психогігієна. Медична етика та деонтологія.			9
6	Психологічні особливості хворих соматичного профілю			7
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2		4	4	52
МОДУЛЬ II. Патопсихологічні порушення психічних процесів				
Блок 2. Порушення когнітивних процесів та емоцій.				
7	Предмет та завдання патопсихології.	2	2	10
	Патопсихологічні синдроми та діагностичні класифікації	2	2	10
8	Розлади сприйняття та розлади пам'яті.			10
9	Розлади мислення.			10
10	Розлади емоційної сфери.			12
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2		4	4	52
МОДУЛЬ III. Патопсихологічні розлади при різних психічних захворюваннях.				
Блок 3. Порушення психічних процесів при різних психічних захворюваннях				
11	Патопсихологія розумової відсталості.	2	2	14
12	Патопсихологія шизофренії.			14
13	Патопсихологія епілепсії.			14
14	Патопсихологія органічних розладів.			14
	Контрольна робота		2	
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2		2	2	56
Всього за курсом – 180 год. Кредитів ECTS – 6.		10	10	160

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Предмет, задачі та структура клінічної психології (1год) <ol style="list-style-type: none">1. Предмет та завдання клінічної психології.2. Розділи клінічної психології.3. Соматопсихологія, патопсихологія, нейропсихологія, психологія хворого та лікувального процесу.4. Функції та специфіка роботи психолога в клініці. Тема 2. Клінічні прояви психічної норми та патології (1год) <ol style="list-style-type: none">1. Критерії психічного здоров'я.2. Поняття про нормальний та аномальний розвиток особистості.3. Поняття норми і патології у психолого-медичній літературі. Види норми, розвиток в нормі і дезонтогенезі.
2	Тема 3 . Феноменологічний підхід в діагностиці <ol style="list-style-type: none">1. Проблеми діагностики в клінічній психології.2. Феноменологічний підхід К. Ясперса. Діагностичні принципи - альтернативи.3. Принципи розрізнення психологічних феноменів та психопатологічних симптомів. Хвороба-особистість, нозос-патос, реакція-стан-розвиток, психотичне-непсихотичне, екзогенне-психогенне-ендогенне, дефект-одуження-хроніфікація, адаптація-дезадаптація, компенсація-декомпенсація, негативне-позитивне.
3	Тема 4. Психологія хворого. Типи реагування на хворобу. <ol style="list-style-type: none">1. Психологія хворого.2. Психологія лікувального процесу.3. Психологія лікаря.4. Поняття комплайнса.5. Внутрішня картина хвороби.6. Поняття етики та деонтології. Ятрогенії.
4	Тема 5. Фактори, що впливають на відношення до хвороби. Медична етика та деонтологія. <ol style="list-style-type: none">1. Суб'єктивне ставлення до хвороби.2. Визначення внутрішньої картини хвороби.3. Стать, вік, професія, характер, темперамент та особистісні якості – фактори впливу на відношення до хвороби.
5	Тема 6. Психологічні особливості хворих соматичного профілю <ol style="list-style-type: none">1. Психологічні прояви соматичних хвороб.2. Психологічні особливості хворих на різні соматичні хвороби.
6	Тема 7. Предмет та завдання патопсихології. <ol style="list-style-type: none">1. Предмет та завдання патопсихології.2. Розділи патопсихології.3. 3.Функції та специфіка роботи психолога в клініці.
7	Тема 8. Патопсихологічні синдроми та діагностичні класифікації. <ol style="list-style-type: none">1. Експериментально психологічні методи дослідження.2. Визначення патопсихологічних синдромів та їх характеристика3. МКХ 104. 4.DSM4
8	Тема 9. Розлади сприйняття та розлади пам'яті. <ol style="list-style-type: none">1. Порушення сприйняття

	<ul style="list-style-type: none"> 2. Патопсихологічна діагностика сприйняття 3. Порушення пам'яті 4. Патопсихологічна діагностика пам'яті
9	Тема 10 . Розлади мислення <ul style="list-style-type: none"> 1. Розлади мислення. Класифікація та характеристика. 2. Патопсихологічна діагностика розладів мислення
10	Тема 11. Розлади емоційної сфери. <ul style="list-style-type: none"> 1. Розлади емоцій при різних психічних захворюваннях. 2. Патопсихологічна діагностика емоційних розладів
11	Тема 12. Патопсихологія розумової відсталості. <ul style="list-style-type: none"> 1. Психологія розумової відсталості 2. Порушення інтелекту та пізнавальної сфери 3. Порушення емоційної сфери 4. Дослідження розумової відсталості.
12	Тема 13. Патопсихологія шизофренії <ul style="list-style-type: none"> 1. патопсихологія шизофренії 2. розлади пізнавальної діяльності 3. розлади особистості
13	Тема 14. Патопсихологія шизофренії (продовження) <ul style="list-style-type: none"> 1. розлади пізнавальної діяльності. 2. розлади емоційної сфери. 3. патопсихологічне дослідження шизофренії
14	Тема 15. Патопсихологія епілепсії. <ul style="list-style-type: none"> 1. Розлади пізнавальної сфери при епілепсії 2. Розлади емоційної та особистісної сфери при епілепсії. 3. Патопсихологічне дослідження.
15	Тема 16. Патопсихологія органічних розладів. <ul style="list-style-type: none"> 1. Розлади пізнавальної сфери 2. Розлади емоційної та особистісної сфер 3. Патопсихологічне дослідження.

4.2. План групових занять

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Предмет, задачі та структура клінічної психології (1год) <ul style="list-style-type: none"> 1. Предмет та завдання клінічної психології. 2. Розділи клінічної психології. 3. Соматопсихологія, патопсихологія, нейропсихологія, психологія хворого та лікувального процесу. 4. Функції та специфіка роботи психолога в клініці. Тема 2. Клінічні прояви психічної норми та патології (1год) <ul style="list-style-type: none"> 1. Критерії психічного здоров'я. 2. Поняття про нормальний та аномальний розвиток особистості. 3. Поняття норми і патології у психолого-медичній літературі. <p>Види норми, розвиток в нормі і дезонтогенезі.</p>
2	Тема 3 . Феноменологічний підхід в діагностиці <ul style="list-style-type: none"> 1. Проблеми діагностики в клінічній психології. 2. Феноменологічний підхід К. Ясперса. Діагностичні принципи - альтернативи. 3. Принципи розрізнення психологічних феноменів та психопатологічних симптомів. Хвороба-особистість, нозос-патос, реакція-стан-розвиток,

	психотичне-непсихотичне, екзогенне-психогенне-ендогенне, дефект-одуження-хроніфікація, адаптація-дезадаптація, компенсація-декомпенсація, негативне-позитивне.
3	Тема 4. Психологія хворого. Типи реагування на хворобу. 1. Психологія хворого. 2. Діагностика типів реагування на хворобу. 3. Психологія лікаря. 4. Поняття комплайнса. 5. Внутрішня картина хвороби. 6. Поняття етики та деонтології. Ятрогенії.
4	Тема 5. Фактори, що впливають на відношення до хвороби. Медична етика та деонтологія. 1. Суб'єктивне ставлення до хвороби. 2. Визначення внутрішньої картини хвороби. 3. Стать, вік, професія, характер, темперамент та особистісні якості – фактори впливу на відношення до хвороби.
5	Контрольна робота за блоком 1.
	Тема 6. Предмет та завдання патопсихології. 1. Предмет та завдання патопсихології. 2. Розділи патопсихології. 3. Функції та специфіка роботи психолога в клініці.
6	Тема 7. Патопсихологічні синдроми та діагностичні класифікації. 1. Експериментально психологічні методи дослідження. 2. Визначення патопсихологічних синдромів та їх характеристика 3. МКХ 10 4. 4.DSM4
7	Тема 8. Розлади сприйняття та розлади пам'яті. 1. Порушення сприйняття 2. Патопсихологічна діагностика сприйняття 3. Порушення пам'яті 4. Патопсихологічна діагностика пам'яті
8	Тема 9 . Розлади мислення (1 год) 1. Розлади мислення. Класифікація та характеристика. 2. Патопсихологічна діагностика розладів мислення
9	Тема 10. Розлади емоційної сфери. (1 год) 1. Розлади емоцій при різних психічних захворюваннях. 2. Патопсихологічна діагностика емоційних розладів
10	Контрольна робота за блоком 2.
11	Тема 11. Патопсихологія розумової відсталості. 1. Психологія розумової відсталості 2. Порушення інтелекту та пізнавальної сфери 3. Порушення емоційної сфери 4. Дослідження розумової відсталості.
12	Тема 13. Патопсихологія шизофренії 1. патопсихологія шизофренії 2. розлади пізнавальної діяльності 3. розлади особистості
13	Тема 15.Патопсихологія епілепсії. 1. Розлади пізнавальної сфери при епілепсії 2. Розлади емоційної та особистісної сфери при епілепсії. 3. Патопсихологічне дослідження.
14	Тема 16. Патопсихологія органічних розладів.

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розлади пізнавальної сфери 2. Розлади емоційної та особистісної сфер 3. Патопсихологічне дослідження.
15	Контрольна робота за блоком 3.

План лекцій для заочної форми:

1	Тема 1. Предмет, задачі та структура клінічної психології <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет та завдання клінічної психології. 2. Розділи клінічної психології. 3. Соматопсихологія, патопсихологія, нейропсихологія, психологія хворого та лікувального процесу. 4. Функції та специфіка роботи психолога в клініці.
2	Тема 2. Психологія хворого. Типи реагування на хворобу. <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологія хворого. 2. Психологія лікувального процесу. 3. Психологія лікаря. 4. Поняття комплайнса. 5. Внутрішня картина хвороби. 6. Поняття етики та деонтології. Ятрогенії.
3	Тема 3. Предмет та завдання патопсихології. <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет та завдання патопсихології. 2. Розділи патопсихології. 3. Функції та специфіка роботи психолога в клініці.
4	Тема 4. Патопсихологічні синдроми та діагностичні класифікації. <ol style="list-style-type: none"> 1. Експериментально психологічні методи дослідження. 2. Визначення патопсихологічних синдромів та їх характеристика 3. МКХ 10 4. DSM4
5	Тема 5. Патопсихологія розумової відсталості. <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологія розумової відсталості 2. Порушення інтелекту та пізнавальної сфери 3. Порушення емоційної сфери 4. Дослідження розумової відсталості.

План групових для заочної форми

1	Тема 1. Предмет, задачі та структура клінічної психології <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет та завдання клінічної психології. 2. Розділи клінічної психології. 3. Соматопсихологія, патопсихологія, нейропсихологія, психологія хворого та лікувального процесу. 4. Функції та специфіка роботи психолога в клініці.
2	Тема 2. Психологія хворого. Типи реагування на хворобу. <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологія хворого. 2. Психологія лікувального процесу. 3. Психологія лікаря.

	<ul style="list-style-type: none"> 4. Поняття комплайнса. 5. Внутрішня картина хвороби. 6. Поняття етики та деонтології. Ятрогенії.
3	<p>Тема 3. Предмет та завдання патопсихології.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Предмет та завдання патопсихології. 2. Розділи патопсихології. 3. Функції та специфіка роботи психолога в клініці.
4	<p>Тема 4. Патопсихологічні синдроми та діагностичні класифікації.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Експериментально психологічні методи дослідження. 2. Визначення патопсихологічних синдромів та їх характеристика 3. МКХ 10 4. DSM4
5	<p>Тема 5. Патопсихологія розумової відсталості.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Психологія розумової відсталості 2. Порушення інтелекту та пізнавальної сфери 3. Порушення емоційної сфери 4. Дослідження розумової відсталості.

4.3 Завдання для самостійної роботи

1. Підготовка до групових занять.
2. Розробка та складання структурно-логічних схем лекцій.
3. Підготовка до написання контрольних робіт.
4. Підготовка та проведення патопсихологічного дослідження.
5. Підготовка до написання контрольної роботи для заочної форм навчання.

1. **Підготовка до групових занять.** На групових заняттях викладач оцінює підготовлені здобувачами вищої освіти виступи, активність на занятті (відповіді на запитання, наведення прикладів з досвіду та обробленої літератури), вміння формулювати та відстоювати свої думки. Робота на груповому занятті оцінюється за наступними показниками:

а) за наявність лекційного зошиту, наявність та якість відпрацювання в ньому конспектів за всіма заняттями змістового модулю;

б) за підготовлену усну доповідь нараховується;

в) за надання правильної усної (письмової) відповіді на поставлене запитання під час заняття, за доповнення.

2. **Розробка та складання структурно-логічних схем лекцій.** Є одним із напрямків засвоєння змісту теми через оптимізацію механізмів запам'ятовування. Малювання схем, діаграм, графіків, малюнків сприяє візуальному запам'ятовуванню опрацьованої теми. Доцільно це робити під час або після вивчення змісту теми. Осмислене запам'ятовування передбачає, перш за все, встановлення логічних послідовностей, розбивку матеріалу на частини і знаходження в ній «ключових фраз» або «опорних пунктів». Запам'ятовувати слід саме їх і використовувати як «віхи» - орієнтири. Використання логічних опор, асоціацій і мислене угруповання сприяє усвідомленню матеріалу лекції та його швидкому та тривалому запам'ятовуванню.

3. **Підготовка до написання контрольних робіт.** Написання контрольної роботи є одним із засобів оцінки знань студентів. Контрольні роботи проводяться відповідно до завершення вивчення модуля дисципліни. Всього робочою програмою передбачено 3 контрольні роботи, кожна з яких має декілька варіантів завдань. Студенти отримують питання відповідно до варіанту і мають 40 хв. на розв'язання завдань.

4. **Підготовка та проведення патопсихологічного дослідження.** Відповідно до теоретичних знань, отриманих на лекційному занятті, студентам необхідно підготувати та провести дослідження порушень пізнавальної діяльності. Потрібно розробити план дослідження, підібрати методи та провести діагностику основних пізнавальних процесів з формуванням висновку у формі якісної характеристики пізнавальної діяльності. Робота виконується протягом тижня після лекції і здається у роздрукованому вигляді.

Вимоги до роботи:

- 1) Прізвище, ім'я, номер групи.

- 2) Методики дослідження
- 3) Аналіз результатів.
- 4) Висновки.

5. Підготовка до написання контрольної роботи для заочної форми навчання.

5.1. Контрольна робота №1. Містить наступні елементи: титульний аркуш, назва та стислий опис методики. Скрін/фото копії результатів опитуваних, розрахунки.

Провести комплексне патопсихологічне дослідження з метою патопсихологічної діагностики особистісної, емоційної та пізнавальної сфер особистості (застосувати 7-9 методик) та оформити у вигляді патопсихологічного заключення.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Освітній процес повністю забезпечується «Клінічна психологія та патопсихологія».

I. Технічні засоби навчання:

- 1) ноутбук;
- 2) проектор.
- 3) інтерактивна дошка

II. Програмне забезпечення: Power Point, Microsoft Excel, SPSS, платформа дистанційного навчання Moodle.

5. Поточний контроль

5.1. Питання до контрольної роботи № 1.

1. Дайте визначення поняттям «клінічна психологія» та «медична психологія». Поясніть співвідношення цих понять (спільне і відмінне).
2. Визначте предмет і завдання клінічної психології. Визначте та охарактеризуйте структуру клінічної психології.
3. Охарактеризуйте місце клінічної психології серед інших наук.
4. Охарактеризуйте основні етапи історичного розвитку клінічної психології як науки.
5. Охарактеризуйте вітчизняні традиції розвитку клінічної психології.
6. Визначте та охарактеризуйте основні завдання та загальні принципи діяльності клінічного психолога.
7. Дайте загальну характеристику методів дослідження у клінічній психології.
8. Охарактеризуйте клінічне інтерв'ю. Визначте та коротко охарактеризуйте його етапи.
9. Визначте та коротко охарактеризуйте основні патопсихологічні методи дослідження.
10. Охарактеризуйте основні методи оцінки ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу.
11. Дайте визначення поняттям «здоров'я», «хвороба» та «норма». Поясніть співвідношення цих понять.
12. Визначте критерії психічного здоров'я.
13. Охарактеризуйте принципи розмежування психологічних феноменів та патопсихологічних симптомів (принцип Шнайдера, принцип презумпції психічної нормальності, феноменологічні принципи).
14. Визначте та охарактеризуйте діагностичні принципи-альтернативи проявів психічної норми і патології.
15. Поясніть поняття «психічне здоров'я», «психічна хвороба» та «психічний розлад». Поясніть співвідношення цих понять.
16. Обґрунтуйте та охарактеризуйте розподіл хвороб на соматичні, нервові та психічні.
17. Визначте основні форми «великої» та «малої» психіатрії.
18. Охарактеризуйте міжнародну класифікація психічних розладів (МКБ-10, DSMIV).
19. Дайте загальну характеристику невротичним, психосоматичним та соматогенним розладам. Поясніть відмінність між ними.
20. Визначте та охарактеризуйте психогенні фактори зовнішнього середовища та внутрішньо-особистісні конфлікти як фактори що спричиняють виникнення невротичних розладів.
21. Поясніть відмінність між поняттями «невроз» та «невротичний розлад». Визначте основні симптоми невротичних порушень.

22. Охарактеризуйте основні різновиди невротичних розладів. Визначте їх специфічні симптомокомплекси (ознаки).
23. Охарактеризуйте посттравматичний стресовий розлад (ПТСР).
24. Охарактеризуйте психосоматику як галузь психологічної науки.
25. Визначте і охарактеризуйте основні психосоматичні розлади.
26. Визначте і охарактеризуйте механізми виникнення психосоматичних захворювань.
27. Визначте індивідуальні особливості соматичного хворого. Охарактеризуйте зміни пізнавальних процесів, вольові особливості хворого, зміни емоційно-чуттєвої сфери, прояви характеру і темпераменту при соматичних розладах.
28. Визначте індивідуальні особливості психічно-хворого. Охарактеризуйте зміни пізнавальних процесів, вольові особливості хворого, зміни емоційно-чуттєвої сфери, прояви характеру і темпераменту при психічних розладах.
29. Охарактеризуйте вплив хвороби на психіку людини.
30. Опишіть основні особливості психіки пацієнтів в клініці кардіологічних захворювань.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Клінічна психологія та патопсихологія**

Контрольна робота № 1.

Варіант № 1.

1. Дайте визначення поняттям «зовнішня картина хвороби» та «внутрішня картина хвороби». (1 б)
2. Дайте загальну характеристику невротичним, психосоматичним та соматогенним розладам. Поясніть відмінність між ними. (1 б)
3. Дайте визначення поняттям «здоров'я», «хвороба» та «норма». Поясніть співвідношення цих понять. (1 б)
4. Охарактеризуйте основні різновиди невротичних розладів. Визначте їх специфічні симптомокомплекси (ознаки). (1 б)

5.2. Питання до контрольної роботи № 2.

1. Патопсихологія та її зв'язок з іншими науками.
2. Значення патопсихологічних досліджень для розвитку психологічної теорії та практики.
3. Завдання і зміст роботи патопсихолога.
4. Предмет та об'єкт патопсихології. Завдання патопсихології.
5. Деонтологічний аспект діяльності патопсихолога.
6. Основні напрями розвитку патопсихології у працях провідних дослідників.
7. Проблема норми та патології в патопсихології. Чинники, що обумовлюють наявність патології.
8. Порядок проведення експериментально-психологічного дослідження.
9. Методи патопсихологічного дослідження. Формування основних вимог
10. патопсихологічних методик.
11. Визначення патопсихологічного симптомокомплекса. Структура дефекту. Первинний та вторинний дефект.
12. Класифікація патопсихологічних синдромів (регістр-синдромів), за В.Блейхером.
13. Розлади сприймання та уявлень.
14. Основні методи дослідження порушень відчуттів, сприйняття.
15. Розлади самосвідомості та їх характеристика.
16. Характеристика порушень уваги.
17. Основні методи дослідження порушень уваги.
18. Основні методи дослідження порушень пам'яті
19. Поняття пам'яті та її розлади.
20. Основні напрями досліджень патології пам'яті.
21. Амнезія та її форми.
22. Парамнезія та її види. Корсаковський синдром.
23. Розлади динаміки мислення та їх характеристика.
24. Розлади форми мислення та їх характеристика .
25. Розлади змісту мислення та їх характеристика.
26. Основні маячні синдроми та їх характеристика.
27. Основні методи дослідження порушень мислення
28. Види афазій, їх мозкова локалізація та структура дефекту.
29. Розлади мовлення.
30. Основні методи дослідження порушень мовлення

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Клінічна психологія та патопсихологія**

Контрольна робота № 2.

Варіант № 1.

1. Дайте визначення поняттям «зовнішня картина хвороби» та «внутрішня картина хвороби». (1 б)
2. Дайте загальну характеристику невротичним, психосоматичним та соматогенним розладам. Поясніть відмінність між ними. (1 б)
3. Дайте визначення поняттям «здоров'я», «хвороба» та «норма». Поясніть співвідношення цих понять. (1 б)
4. Охарактеризуйте основні різновиди невротичних розладів. Визначте їх специфічні симптомокомплекси (ознаки). (1 б)

5.3. Питання до контрольної роботи № 3.

1. Визначення патопсихологічного симптомокомплексу. Структура дефекту. Первинний та вторинний дефект.
2. Класифікація патопсихологічних синдромів (регістр-синдромів), за В.Блейхером.
3. Розлади сприймання та уявлень.
4. Основні методи дослідження порушень відчуттів, сприйняття.
5. Розлади самосвідомості та їх характеристика.
6. Характеристика порушень уваги.
7. Основні методи дослідження порушень уваги.
8. Основні методи дослідження порушень пам'яті
9. Поняття пам'яті та її розлади.
10. Основні напрями досліджень патології пам'яті.
11. Амнезія та її форми.
12. Парамнезія та її види. Корсаковській синдром.
13. Розлади динаміки мислення та їх характеристика.
14. Розлади форми мислення та їх характеристика .
15. Розлади змісту мислення та їх характеристика.
16. Основні маячні синдроми та їх характеристика.
17. Основні методи дослідження порушень мислення
18. Розлади настрою та їх характеристика.
19. Емоційне реагування у осіб із межовими індивідуально-психологічними особливостями..
20. Емоційні синдроми.
21. Воля та її розлади: загальна характеристика.

22. Шизоїдний особистісний розлад та його характеристика. Причини та умови виникнення шизоїдного розладу особистості.
23. Параноїдний особистісний розлад: ознаки, причини та умови виникнення.
24. Антисоціальний особистісний розлад: ознаки, причини та умови виникнення.
25. Межовий особистісний розлад: ознаки, причини та умови виникнення.
26. Істероїдний особистісний розлад: ознаки, причини та умови виникнення.
27. Нарцисичний особистісний розлад: ознаки, причини та умови виникнення.
28. Обсесивно-компульсивний особистісний розлад: ознаки, причини та умови виникнення.
29. Тривожний (унікаючий) особистісний розлад: ознаки, причини та умови виникнення.
30. Залежний особистісний розлад: ознаки, причини та умови виникнення.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **Клінічна психологія та патопсихологія**

Контрольна робота № 3.

Варіант № 1.

1. Розлади емоційної сфери: загальна характеристика. (1 б)
2. Розлади змісту мислення та їх характеристика. (1 б)
3. Порядок проведення експериментально-психологічного дослідження. (1 б)
4. Основні методи дослідження порушень відчуттів, сприйняття.
(1 б)

Упорядник:

Васильєва Г.В.

6. Підсумковий контроль (іспит)

1. Дайте визначення поняттям «клінічна психологія» та «медична психологія». Поясніть співвідношення цих понять (спільне і відмінне).
2. Визначте предмет і завдання клінічної психології. Визначте та охарактеризуйте структуру клінічної психології.
3. Охарактеризуйте місце клінічної психології серед інших наук.
4. Охарактеризуйте основні етапи історичного розвитку клінічної психології як науки.
5. Охарактеризуйте вітчизняні традиції розвитку клінічної психології.
6. Визначте та охарактеризуйте основні завдання та загальні принципи діяльності клінічного психолога.
7. Дайте загальну характеристику методів дослідження у клінічній психології.
8. Охарактеризуйте клінічне інтерв'ю. Визначте та коротко охарактеризуйте його етапи.
9. Визначте та коротко охарактеризуйте основні патопсихологічні методи дослідження.
10. Охарактеризуйте основні методи оцінки ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу.
11. Дайте визначення поняттям «здоров'я», «хвороба» та «норма». Поясніть співвідношення цих понять.
12. Визначте критерії психічного здоров'я.
13. Охарактеризуйте принципи розмежування психологічних феноменів та патопсихологічних симптомів (принцип Шнайдера, принцип презумпції психічної нормальності, феноменологічні принципи).
14. Визначте та охарактеризуйте діагностичні принципи-альтернативи проявів психічної норми і патології.
15. Поясніть поняття «психічне здоров'я», «психічна хвороба» та «психічний розлад». Поясніть співвідношення цих понять.
16. Обґрунтуйте та охарактеризуйте розподіл хвороб на соматичні, нервові та психічні.
17. Визначте основні форми «великої» та «малої» психіатрії.
18. Охарактеризуйте міжнародну класифікація психічних розладів (МКБ-10, DSMIV).
19. Дайте загальну характеристику невротичним, психосоматичним та соматогенним розладам. Поясніть відмінність між ними.
20. Визначте та охарактеризуйте психогенні фактори зовнішнього середовища та внутрішньо-особистісні конфлікти як фактори що спричинюють виникнення невротичних розладів.
21. Поясніть відмінність між поняттями «невроз» та «невротичний розлад». Визначте основні симптоми невротичних порушень.
22. Охарактеризуйте основні різновиди невротичних розладів. Визначте їх специфічні симптомокомплекси (ознаки).

23. Охарактеризуйте посттравматичний стресовий розлад (ПТСР).
24. Охарактеризуйте психосоматику як галузь психологічної науки.
25. Визначте і охарактеризуйте основні психосоматичні розлади.
26. Визначте і охарактеризуйте механізми виникнення психосоматичних захворювань.
27. Визначте індивідуальні особливості соматично-хворого. Охарактеризуйте зміни пізнавальних процесів, вольові особливості хворого, зміни емоційно-чуттєвої сфери, прояви характеру і темпераменту при соматичних розладах.
28. Визначте індивідуальні особливості психічно-хворого. Охарактеризуйте зміни пізнавальних процесів, вольові особливості хворого, зміни емоційно-чуттєвої сфери, прояви характеру і темпераменту при психічних розладах.
29. Охарактеризуйте вплив хвороби на психіку людини.
30. Опишіть основні особливості психіки пацієнтів в клініці кардіологічних захворювань.
31. Опишіть основні особливості психіки пацієнтів в клініці пульмонологічних захворювань.
32. Опишіть основні особливості психіки пацієнтів в клініці гастроентерології.
33. Опишіть основні особливості психіки пацієнтів в клініці інфекційних захворювань.
34. Опишіть основні особливості психіки пацієнтів в клініці ендокринологічних захворювань.
35. Опишіть основні особливості психіки пацієнтів в хірургічній клініці.
36. Опишіть основні особливості психіки пацієнтів в клініці онкологічних захворювань.
37. Опишіть основні особливості психіки пацієнтів в клініці нефрологічних та урологічних захворювань.
38. Опишіть основні особливості психіки пацієнтів в акушерстві та гінекології.
39. Психологія пацієнтів з вадами тіла, органів чуттів та аномаліями розвитку.
40. Клінічна психологія в педіатрії.
41. Дайте визначення поняттям «зовнішня картина хвороби» та «внутрішня картина хвороби».
42. Охарактеризуйте взаємозв'язок між об'єктивним змістом хвороби та усвідомленням її.
43. Охарактеризуйте внутрішню картину хвороби (ВКХ) як предмет спеціальних досліджень (Р.А. Лурія).
44. Визначте та охарактеризуйте основні типи реагування на хворобу (типи ВКХ).
45. Охарактеризуйте етапи переживання хвороби у часі.

46. Визначте специфіку вікових особливостей прояву внутрішньої картини хвороби.
47. Типи реагування на хворобу за А. Личко.
48. Визначте специфіку психологічної корекції кожного з типів ВКХ.
49. Охарактеризуйте особливості конструювання відносин між лікарем та пацієнтом.
50. Охарактеризуйте особливості контрактного методу лікування. Визначте принципи укладання контракту.
51. Охарактеризуйте особливості психології застосування ліків.
52. Охарактеризуйте опосередковані взаємодії в системі «лікар-хворий».
53. Охарактеризуйте соціально-психологічний клімат лікувальної установи. Визначте складові психологічного клімату.
54. Визначте механізми створення сприятливого психологічного клімату в лікувальній установі.
55. Визначте специфіку психічної деривації в лікувальній установі.
56. Охарактеризуйте особливості стосунків лікаря і хворого в стаціонарі.
57. Визначте специфіку природи синдрому госпіталізму. Охарактеризуйте психологія рідних і відвідувачів.
58. Дайте визначення «деонтологія». Поясніть основи деонтологічних знань.
59. Охарактеризуйте особливості системи етичних норм (медична таємниця, принципи медичної етики, клятва Гіппократа).
60. Визначте основні етичні принципи взаємодії лікаря і пацієнта.
61. Визначте основні проблеми деонтології (евтаназія, конфіденційність, медична таємниця).
62. Охарактеризуйте специфіку очікувань суспільства щодо особистості лікаря.
63. Охарактеризуйте професійні деформації, причини психічних деформацій лікаря.
64. Емоційне вигорання лікаря.
65. Визначте та охарактеризуйте ятрогенії.
66. Визначте основні проблеми психогігієни як галузі медично-психологічного знання.
67. Патопсихологія та її зв'язок з іншими науками.
68. Значення патопсихологічних досліджень для розвитку психологічної теорії та практики.
69. Завдання і зміст роботи патопсихолога.
70. Предмет та об'єкт патопсихології. Завдання патопсихології.
71. Деонтологічний аспект діяльності патопсихолога.
72. Основні напрями розвитку патопсихології у працях провідних дослідників.
73. Проблема норми та патології в патопсихології. Чинники, що обумовлюють наявність патології.

74. Порядок проведення експериментально-психологічного дослідження.
75. Методи патопсихологічного дослідження. Формування основних вимог до патопсихологічних методик.
76. Рівні функціонування ЦНС: патобіологічний, фізіологічний, пато- і
77. нейропсихологічний, психопатологічний.
78. 15. Визначення патопсихологічного симптомокомплекса. Структура дефекту. Первинний
79. та вторинний дефект.
80. Класифікація патопсихологічних синдромів (регістр-синдромів), за В.Блейхером.
81. Розлади сприймання та уявлень.
82. Агнозії при органічних ураження мозку. Мозкова локалізація агнозій.
83. Ілюзія, її різновиди.
84. Основні методи дослідження порушень відчуттів, сприйняття.
85. Розлади самосвідомості та їх характеристика.
86. Характеристика порушень уваги.
87. Основні методи дослідження порушень уваги.
88. Основні методи дослідження порушень пам'яті
89. Поняття пам'яті та її розлади.
90. Охарактеризуйте вплив хвороби на психіку людини.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА**

ПАТОПСИХОЛОГІЯ

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №0

1. Деонтологічний аспект діяльності патопсихолога. (10 балів).
2. Розлади сприймання та уявлень. (10 балів).
3. Класифікація патопсихологічних синдромів (регістр-синдромів), за В.Блейхером. (10 балів).
4. Емоційне вигорання лікаря. (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол №1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, доц.

Васильєва Г.В.

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Денна форма навчання:

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці	Кількість заходів	Сума балів
Відповіді на групових заняттях	3	12	36
Складання структурно-логічних схем лекцій	2	3	6
Написання контрольних робіт	4	3	12
Проведення патопсихологічного дослідження	6	1	6
Іспит			40
Всього			100

Заочна форма навчання:

Вид діяльності (завдання)	Максимальна оцінка одиниці	Кількість заходів	Сума балів
Відповіді на групових заняттях	6	5	30
Проведення патопсихологічного дослідження	10	1	10
Складання структурно-логічних схем лекцій.	10	1	10
Контрольна робота	10	1	10
Складання іспиту	40		40
Всього	100		100

Пояснення до умов визначення рейтингу

Денна форма

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	3
Оцінюється робота студента, який не у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, викладає його без достатньої, самостійної обробки та аналізу, але розкриває зміст теоретичних запитань та	2

практичних завдань. Допускає помилки при використанні науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним способом.	
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	1
2. Бали за складання структурно-логічних схем лекцій	
Схема студента, яка достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань лекції, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.	2
Схема студента, яка недостатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань лекції, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1
3. Бали за написання контрольних робіт	
Бальна оцінка, відображена на кожному питанні варіанту контрольної	
Повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки, правильне використання формул та проведення розрахунків.	максимальний бал за питання
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування формул та помилок у розрахунках.	Зниження оцінки
4. Бали за проведення психологічного дослідження	
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження якісний та кількісний, сформульоване заключення, що відображає основні характеристики особистості.	6
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження якісний та кількісний, с незначними помилками сформульоване заключення.	5
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження якісний та кількісний, психологічне заключення має недоліки.	4
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження кількісний, сформульоване заключення.	3
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження тільки кількісний, заключення формальне.	2
Неправильно застосовані методики, та відсутній аналіз результатів.	1

Заочна форма

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить	6

аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	
Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	5
Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	4
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	3
Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.	2-1
2. Бали за написання контрольної роботи	
Оформлення роботи відповідає вимогам. Правильно підібрані методики для діагностики, дотримання вимог щодо валідності та надійності тестів та зроблено кількісний та якісний аналіз результатів, сформульовано заключення.	10
Оформлення роботи відповідає вимогам. Правильно підібрана методики для діагностики, незначні труднощі у формулюванні якісних висновків за результатами.	9-8
Оформлення роботи має незначні порушення. Правильно підібрані методики для діагностики, недотримання вимог щодо характеристики їх результатів.	7
Оформлення роботи має неточності. Правильно підібрані методики для діагностики, дотримання вимог щодо характеристики висновку, але є певні складнощі в інтерпретації результатів.	6
Оформлення роботи не відповідає вимогам. Правильно підібрані методики для діагностики, висновки не відповідають результатам дослідження.	5
Оформлення роботи не відповідає вимогам. Недостатня кількість методик, або невалідні методики. помилки у висновках	4-3
Оформлення роботи не відповідає вимогам. Неправильно підібрані методики для діагностики, недотримання вимог щодо характеристики психічних процесів, помилки у висновках.	2-1
3. Бали за складання структурно-логічних схем лекцій	
Схема студента, яка достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань лекції, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.	10-9

Схема студента, яка недостатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань лекції, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	8-7
Схема студента, відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	6-5
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	4-3
Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.	2-1
4. Бали за проведення патопсихологічного дослідження	
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження якісний та кількісний, сформульоване заключення, що відображає основні характеристики особистості.	10-9
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження якісний та кількісний, с незначними помилками сформульоване заключення.	6-7
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження якісний та кількісний, психологічне заключення має недоліки.	6
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження кількісний, сформульоване заключення.	5-4
Правильно підібрані методики для діагностики, аналіз результатів дослідження тільки кількісний, заключення формальне.	3
Неправильно застосовані методики, та відсутній аналіз результатів.	2-1

Оцінювання знань студента під час заліку чи екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою, прийнятою у ЧНУ імені Петра Могили.

Оцінка «Відмінно» - **90-100 балів** ставиться за умов, якщо студент дав лаконічні і ґрунтовні відповіді на всі запропоновані йому питання. Відповідь свідчить, що студент вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Студент уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади; аналізувати запропоновані ситуації, посилаючись на джерела інформації. Студент розуміє значимість відповідних знань для особистого життя та для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами.

Найвища оцінка ставиться також за вміння наводити протилежні

підходи до оцінки тих чи інших феноменів, співставлення різних наукових позицій, уміння вести полеміку з дослідниками. Під час відповіді студент має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

Оцінка **«Добре» - 75-89 балів** ставиться за умов, якщо студент викладає відповідь на кожне питання логічно, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та прикладів студент припускається незначних помилок. В той же час, студент не розуміє актуальності висвітлюваних питань. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

Оцінка **«Задовільно» - 60-74 балів** виставляється студенту в разі, якщо він не повністю розкрив питання, або не відповів на деякі з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалів курсу (знає лише певні теми). Відсутня ґрунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Студент не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальність проблеми для сьогодення. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання, або відсутні.

Оцінка **«Незадовільно» - 21-60 балів** виставляється студенту в разі, коли кожне з питань висвітлено поверхнево, або не висвітленими залишаються більшість питань. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, студент не знає, або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

8. Рекомендовані джерела інформації

8.1. Основні:

1. Ільїна Л.М. Клінічна психологія: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2020. 163 с
2. Кузікова С.Б. Основи психокорекції. «Академвидав», 2012. 320 с.
3. Клінічна психологія: словник-довідник . Авт.- уклад. С. В. Діденко К. Академвидав, 2017. 320 с.
4. Максименко С.Д. Медична психологія за редакцією С.Д. Максименка. К.: Нова книга, 2016. 520 с.
5. Максименко С.Д. Патопсихологія. за редакцією С.Д. Максименка. К.МММ, 2016. 208 с.
6. Мартинюк І. А. Патопсихологія: Навч. посібн. К.: Центр учб. л-ри, 2016. 207 с.
7. Никоненко Ю.П. Клінічна психологія. 2019, 365 с.
8. Перре М. Клінічна психологія . 2017. 1312 с.

8.2. Додаткові:

1. Березін Ф. Б. Методика багатофакторного дослідження особистості: «Консультант плюс - нові технології», 2016. 320 с.
2. Блейхер В.М., Крук И.В., Боков С.Н. Практична патопсихологія: Керівництво для лікарів та медичних психологів.Д: Феникс, 2016. 325 с.
3. Бурлачук Л.Ф. Психотерапія: Підручник для вузів. 3-е вид. 2016. 496 с.
4. Бурлачук Л.Ф. Основи психотерапії. К., 2017.320 с.
5. Карвасарський Б. Д. Клінічна психологія .2019. 960 с.
6. Каплан Г. И., Седок Б. Дж. Клінічна психіатрія. Медицина, 2017. 441 с.
7. Ковальов В. В. Психіатрія дитячого віку. Медицина 2018, 227 с.
8. Леонгард К. Акцентовані особистості. К. Київ. 2018. 432 с.
9. Лічко А. Є. Патохарактерологічні дослідження у підлітків. Практика .2017. 502 с.
10. Мак-Вільямс Н. Психоаналітична діагностика. Клас, 2018. 236 с.
11. Менделевич В.Д. Клінічна та медична психологія. Практичне керівництво. МЕДпрес, 2017. 465 с.
12. Максимова Н.Ю., Мілютіна К.Л., Піскун В,М. Основи дитячої патопсихології. Перун, 2018, 464 с.
13. Bellak L., Abrams D. The TAT, CAT, SAT in Clinical Use. 1996, 492p.
14. Solso R., MacLin K. Experimental Psychology. 2017, 248 p.

8.3.Інформаційні (інтернет) ресурси

1. http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/struktura/kaf_zagal_psholog/rob_prog/%D0%86%D0%BD%D0%B6%D0%B8%D1%94%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%9B.%20%D0%90.%20%D0%A0%D0%9F.%20%D0%90%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%20%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0

[%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BA%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%202019%20%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B01.pdf](#)

2. <file:///C:/Users/Admin/Downloads/6809370.pdf>
3. <http://www.psyinst.ru/library.php?part=article&id=1125>.
<http://www.etsy.ru/html/publish/st25.htm>.
<http://pathographia.narod.ru/GanSDS/soderg.html>. <http://www.koob.ru>.
<http://www.koob.ru>.
<http://www.psychosomaticmedicine.org/cgi/content/full/62/3/299>
http://brain.bio.msu.ru/papers/intr_a.htm